

Súd: Okresný súd Levice
Spisová značka: 6Pc/69/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4317214419
Dátum vydania rozhodnutia: 16. 12. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Martina Petříková
ECLI: ECLI:SK:OSLV:2019:4317214419.6

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Levice v konaní pred sudkyňou JUDr. Martinou Petříkovou, v právnej veci navrhovateľa: E., proti oprávnenej: H., zast. splnomocnenou zástupkyňou Y., o zrušenie výživného a vzájomnom návrhu na zvýšenie výživného, takto

r o z h o d o l :

I. Súd z r u š u j e vyživovaciu povinnosť navrhovateľa k oprávnenej H. určenú uznesením Okresného súdu Levice č.k. 7C/41/2014-91 zo dňa 07.11.2014 počnúc dňom 24.10.2017.

II. Súd návrh oprávnenej na zvýšenie výživného z a m i e t a.

III. Žiaden z účastníkov n e m á nárok na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Navrhovateľ v podanom návrhu dňa 24.10.2017 žiadal, aby súd zrušil jeho vyživovaciu povinnosť k plnoletej dcére ako oprávnenej z dôvodu, že nemá vedomosť o jej ďalšom štúdiu, zatajuje sa mu, vyhýba sa akémukoľvek kontaktu, zrušila si telefónne číslo a jej správanie je v rozpore s dobrými mravmi. Naposledy bolo výživné určené dňa 7.11.2014, kedy študovala na strednej škole.

2. Oprávnená s podaným návrhom nesúhlasila, vo vyjadrení zo dňa 29.11.2017 a jeho doplnení zo dňa 26.1.2018 navrhla výživné zvýšiť na 180 € mesačne z dôvodu, že je študentkou na strednej škole a chce pokračovať v štúdiu na vysokej škole. Predložila potvrdenie Strednej odbornej školy služieb v Leviciach zo dňa 5.9.2017. Náklady na stravu vyčíslila na 8,50 € denne, cestovné 10 € denne, telefón 15-17 € mesačne, kozmetika 10-12 € mesačne, ošatenie 18-25 € mesačne, lieky (prechladnutie, angína...) 15-17 €, zubár ročne 30-70 €. Žiadne z výdavkov nezdokladovala. S výnimkou platby troch splátok za kurz anglického jazyka v Akadémii vzdelávania Levice s.r.o. v jesennom trimestri roku 2017 v sume 88 € rovnako troch splátok v zimnom trimestri roku 2018 v celkovej sume 246,40 €. Otca ako navrhovateľa obviňovala z psychického a fyzického napádania jej osoby, ubližovania, prenasledovania.

3. Súd vo veci rozhodol rozsudkom zo dňa 19.11.2018 v spojení s opravným uznesením zo dňa 23.5.2019, ktorým vyživovaciu povinnosť otca ako navrhovateľa k dcére oprávnenej zrušil a návrh oprávnenej na zvýšenie výživného zamietol. Krajský súd v Nitre na základe odvolania oprávnenej rozsudok súdu prvej inštancie uznesením zo dňa 25.7.2019 zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Súd prvej inštancie po opätovnom pojednávaní zistil nasledovný skutkový stav:

4. Uznesením Okresného súdu Levice č.k. 7C/41/2014-91 zo dňa 07.11.2014 súd schválil medzi účastníkmi uzavretý súdny zmier, v ktorom sa navrhovateľ zaviazal prispievať na výživu oprávnenej sumou 80 € mesačne od 1.9.2014, vždy do 25. dňa toho ktorého mesiaca. Oprávnená bola v tom čase

(šk. rok 2014/15) študentkou 3. ročníka Súkromnej spojenej školy v Štúrove v odbore kaderník, na ktorú bola prijatá dňa 25.8.2014 na základe prestupu z 2. ročníka Strednej odbornej školy v Šahách. Navrhovateľ bol zamestnancom spoločnosti Duvenbeck Slovensko s.r.o., kde dosahoval čistý mesačný zárobok vo výške 422,40 €.

5. Navrhovateľ v písomných vyjadreniach i na pojednávaniach uvádzal, že dcéra ako oprávnená študovala na Súkromnej spojenej škole v Štúrove, odbor kaderník, školu nezvládla, skúšky nespravila, nemá výučný list a ani iné nadobudnuté vzdelanie ani dodnes, napriek tomu, že má 24 rokov. Nie je možné, aby niekomu učňovka trvala toľko rokov. Dcéra spomína vysokú školu. Ale bola už od 02.11.2015 do 31.08.2016 vedená v evidencii uchádzačov o zamestnanie na Úrade práce, sociálnych vecí a rodiny v Štúrove. Ani v tom čase o učenie, ani o prácu nejavila záujem. Od konca roka 2015 mu začala bočiť, prestala s ním komunikovať. Bolo to účelové z jej strany, ako aj zo strany jej matky, aby platil ďalej výživné, aby nemal o nej vedomosti. Jej matka ju v tom podporovala, nakoľko je od rozvodu posadnutá, že ho zničí. Keď sa išiel o dcéru zaujímať, volali na neho políciu, že ich obťažuje, podávali na neho vymyslené oznámenia, že ich týra, vyhráža sa im a podobné nezmysly, napriek tomu, že bola preukázaná ich nepravdivosť. On si svoju vyživovaciu povinnosť plnil, do konca roka 2017 platil viac ako mal, do marca 2018 platil určené výživné súdom vo výške 90 €, od marca 2018 nepracuje, opatruje nevládnou matku. Nemá vedomosť o tom, či dcéra študuje. Dcéru nevidel vyše roka, na pojednávania nechodí. Neprišla ani na pohreb jeho brata. Ani o neho sa nezaujímal, keď bol v nemocnici. Správanie jeho dcéry a jej matky mu spôsobuje psychickú traumu. Dňa 05.03.2019 podal na Okresnej prokuratúre v Leviciach trestné oznámenie na matku svojej dcéry. Pripojil zápisnicu o trestnom oznámení zo dňa 05.03.2019 a potvrdenie Okresnej prokuratúry Levice zo dňa 07.03.2019.

Navrhovateľ pracoval v spoločnosti Duvenbeck Slovensko s.r.o., kde ukončil pracovný pomer dohodou dňa 1.3.2018 jednak kvôli zdravotným dôvodom a jednak kvôli nevládnej matke, ktorú ako jediný syn musí opatrovať. Od 25.01.2018 do 01.03.2018 bol práceneschopný, od 02.03.2018 bol nezamestnaný, poberal 6 mesiacov dávku v nezamestnanosti. S účinnosťou od 1.8.2018 bol navrhovateľovi priznaný peňažný príspevok na opatrovanie fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím, ktorou je Y. vo výške 369,36 €.

6. Oprávnená žije v súčasnosti s matkou a plnoletou sestrou v podnájme, za ktorý podľa tvrdenia matky ako splnomocnenej zástupkyne na pojednávaní uhrádzajú 450 € nájomné. Príjem matky podľa jej vyjadrenia je v sume 850 €. Oprávnená bola v čase od 2.11.2015 do 31.8.2016 vedená v evidencii uchádzačov o zamestnanie na ÚPSVaR Štúrovo. Podľa potvrdenia SOŠ Zlaté Moravce od 1.9.2016 bola oprávnená žiačkou Strednej odbornej školy obchodu a služieb Zlaté Moravce, keď prestúpila do 3. ročníka zo Súkromnej strednej odbornej školy Štúrovo. Dňa 21.6.2017 ukončila štúdium záverečnou skúškou a bola prijatá na nadstavbové štúdium v odbore podnikanie v remeslách a službách od 1.9.2017, ktoré však ukončila na základe vlastnej žiadosti dňa 21.9.2017. Následne začala študovať 1. ročník dvojročného nadstavbového štúdia na SOŠ služieb v Leviciach, kde bola v šk. roku 2018/19 študentkou 2. ročníka, bývala na internáte za mesačný poplatok 20 € a stravu 28,85 €. Podľa potvrdenia SOŠ Levice školu navštevovala od 9/2017 do 31.8.2019, kedy štúdium úspešne ukončila maturitnou skúškou, i keď podľa školy predpokladaný termín ukončenia štúdia maturitnou skúškou bol máj 2019. Od 18.9.2017 do 13.12.2017 a od 8.1.2018 do 3.4.2018 bola oprávnená zapísaná na jazykové kurzy anglického jazyka na Akadémii vzdelávania Levice s.r.o., ďalej v kurzoch nepokračovala.

7. Podľa § 62 ods. 1 Zákona o rodine plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

Podľa § 62 ods. 2 Zákona o rodine obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

Podľa § 62 ods. 3 Zákona o rodine každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené neploleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona.

Podľa § 75 ods. 1 Zákona o rodine pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu

výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

Podľa § 75 ods. 2 Zákona o rodine, výživné nemožno priznať, ak by to bolo v rozpore s dobrými mravmi; to neplatí, ak ide o výživné pre maloleté dieťa.

Podľa § 76 ods. 1 Zákona o rodine výživné sa platí v pravidelných opakujúcich sa sumách, ktoré sú zročné vždy na mesiac dopredu.

Podľa § 78 ods. 1 Zákona o rodine dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh.

Podľa § 78 ods. 3 Zákona o rodine pri zmene pomerov sa vždy prihliadne na vývoj životných nákladov.

8. Vyživovacia povinnosť rodičov k deťom je ich zákonnou povinnosťou, ktorú sú povinní plniť podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov a ktorej rozsah závisí aj od odôvodnených potrieb dieťaťa. Trvá do času, kým nie je schopné samé sa živiť. Túto schopnosť nenadobúda automaticky dosiahnutím plnoletosti alebo vyučením sa v určitom odbore. Rovnako nestačí preukázanie, že je schopné akejkolvek zárobkovej činnosti. Ak aj dieťa ukončilo prípravu na budúce povolanie, vyživovacia povinnosť rodičov nezaniká. Dôležitým faktorom je, či existuje reálna možnosť zamestnať sa vo vyštudovanom odbore. Vyživovacia povinnosť môže trvať, ak sa dieťa rozhodne pokračovať v štúdiu na vysokej škole, hoci aj iného zamerania. Ako okolnosť, keď trvá vyživovacia povinnosť rodičov (odôvodnená úlohou rodiča viesť dieťa k získaniu vzdelania, a tým potrebných predpokladov na sebarealizáciu), sa tradične akceptuje štúdium. Aplikovaná prax v súvislosti s touto otázkou vyvodila záver, že pre nadobudnutie schopnosti samostatne sa živiť sú dané podmienky ukončením jedného štúdia toho istého stupňa (sústavná príprava na povolanie) a z tohto hľadiska nepovažovala za relevantné napríklad ďalšie štúdium na vysokej škole, ktoré nie je riadnym pokračovaním v štúdiu. Vychádza sa z definitívnosti získania predpokladov na výkon povolania. Na jednej strane treba brať do úvahy záujem dieťaťa vo vzťahu k jeho schopnostiam a danostiam, aby získalo vhodné predpoklady na svoje lepšie uplatnenie, na druhej strane je oprávnená požiadavka včasnej realizácie uvedených daností, aby nedochádzalo k zneužívaniu rodičovskej vyživovacej povinnosti len z dôvodu negatívneho postoja k práci. Závety súdnej praxe spájajú vznik schopnosti samostatne sa živiť aj so vznikom nároku na príslušné dávky systému sociálneho poistenia v prípade ukončenia prípravy na povolanie a neuplatnenia sa na trhu práce. V tomto zmysle ide skôr o potenciálne nadobudnutie schopnosti samostatne sa živiť.

9. Otázkou výživného u plnoletých detí sa zaoberal aj Ústavný súd ČR vo svojom rozhodnutí II. ÚS 2121/14, podľa ktorého plnoletý jedinec by mal byť zásadne schopný sa postarať sám o seba. Pokiaľ plnoleté dieťa študuje už na druhej škole toho istého stupňa (strednej alebo vysokej), ktorá na predchádzajúcu školu úplne jednoznačne nenadväzuje, je namieste sa zaoberať najmä tým, či skutočne ide o racionálnu prípravu na budúce povolanie, či aktuálne študovaná má zodpovedajúcu kvalitu (napríklad z hľadiska uplatnenia absolventov), či zvyšuje šance na uplatnenie na trhu práce a v neposlednom rade aj tým, či sa dieťa tomuto štúdiu venuje s dostatočnou starostlivosťou, teda či nedosahuje neprimerané množstvo absencií (rozumne vysvetliteľných a doložených) a či dosiahnuté študijné výsledky potvrdzujú jeho skutočný záujem o študijný odbor. Pokiaľ študuje dieťa na súkromnej škole, je potrebné zaoberať sa tým, aké boli dôvody, aby študovalo súkromnú školu zaťaženú školným a nie podobne zameranú verejnú strednú školu (bezplatnú).

10. Z vykonaného dokazovania má súd preukázané, že v čase posledného rozhodnutia o výživnom zo dňa 7.11.2014 (šk. rok 2014/15) bola oprávnená žiačkou 3. ročníka Súkromnej spojenej školy v Štúrove v odbore kaderník, na ktorú bola prijatá dňa 25.8.2014 na základe prestupu z 2. ročníka (šk. rok 2013/14) Strednej odbornej školy v Šahách (1. ročník zrejme v šk. roku 2012/13). Od 2.11.2015 do 31.8.2016 bola vedená v evidencii uchádzačov o zamestnanie na ÚPSVaR Štúrovo. Od 1.9.2016 bola oprávnená žiačkou Strednej odbornej školy obchodu a služieb Zlaté Moravce, keď prestúpila do 3. ročníka zo Súkromnej strednej odbornej školy Štúrovo. Dňa 21.6.2017 ukončila štúdium záverečnou skúškou a bola prijatá na nadstavbové štúdium v odbore podnikanie v remeslách a službách od 1.9.2017, ktoré však ukončila na základe vlastnej žiadosti dňa 21.9.2017. Následne začala študovať 1. ročník dvojročného nadstavbového štúdia na SOŠ služieb v Leviciach, kde študovala do

31.8.2019, kedy štúdium úspešne ukončila maturitnou skúškou, i keď podľa školy predpokladaný termín ukončenia štúdia maturitnou skúškou bol máj 2019.

11. Z uvedeného prehľadu je zrejmé, že oprávnená študovala trojročný odbor kaderník od septembra 2012 do júna 2017, pričom vystriedala štyri stredné odborné školy počnúc SOŠ Šahy odkiaľ prestúpila do Štúrova, kde 3. ročník nedokončila z neznámych dôvodov a zaevidovala sa na úrade práce ako uchádzačka o zamestnanie. V tejto súvislosti oprávnená nepreukázala, či si zamestnanie aktívne hľadala a či bola nezamestnaná z objektívnych dôvodov ňou nezavinených. Po necelom roku znovu začala znovu študovať 3. ročník SOŠ už v Zlatých Moravciach a úspešne ho ukončila záverečnou skúškou v odbore kaderník dňa 21.6.2017. Po skončení tohto štúdia mala oprávnená ukončenú prípravu na budúce povolanie v odbore kaderník, ktoré ďalšie štúdium nevyžaduje a znovu nepreukázala ani nedeklarovala dôvody, ktoré by jej bránili sa v danom odbore zamestnať. Neprejavila žiadnu snahu reálne sa zamestnať. Na základe prihlášky bola prijatá od 1.9.2017 na nadstavbové štúdium tej istej SOŠ Zlaté Moravce, ktoré však na základe vlastnej žiadosti ukončila dňa 21.9.2017. Následne opäť zmenila školu a nadstavbové štúdium začala na SOŠ Levice v septembri 2017. Ukončila ho maturitnou skúškou v auguste 2018, teda opäť nie v riadnom májovom termíne. Je nemysliteľné, aby človek, ktorý riadne študuje a riadne sa pripravuje na budúce povolanie, bol po ôsmich rokoch od ukončenia ZŠ stále žiakom strednej školy. Navrhovateľ podal návrh na zrušenie výživného v októbri 2017, teda v čase, keď oprávnená po neprimerane dlhom štúdiu strednej školy, bola už vyučená v odbore kaderník a bola schopná sama sa živiť. Návrh na zrušenie výživného bol jednoznačne podaný dôvodne a súd mu vyhovel. Oprávnená sa evidentne vyhýbala riadnemu zamestnaniu a spoliehala sa na výživné zo strany otca, ktorého navyše vo svojich písomných vyjadreniach obviňovala zo závažných činov, pre ktoré neboli voči nemu ani len začaté trestné stíhanie. Zo strany oprávnenej ostali len ničím nepodloženými tvrdeniami.

12. Vzhľadom na uvedené má súd za to, že ponechanie výživného resp. jeho zvýšenie by bolo v rozpore s dobrými mravmi, pričom nebola preukázaná žiadna závažná zmena pomerov na strane oprávnenej, ktorá by v porovnaní s predchádzajúcim rozhodnutím odôvodňovala zvýšenie výživného, keďže v čase podania jej návrhu na zvýšenie výživného dňa 12.12.2017 bola stále žiačkou strednej školy tak, ako aj v čase predchádzajúceho rozhodnutia. Krátkodobá návšteva jazykových kurzov tiež nebola tak závažnou a dlhodobou zmenou, ktorá by zmenu rozhodnutia o výživnom odôvodňovala. S poukazom na uvedené súd vzájomný návrh na zvýšenie výživného zamietol ako nedôvodný.

13. Podľa § 52 CMP, žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

Poučenie:

Proti rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresnom súde Levice, v dvoch písomných vyhotoveniach.
Odvolanie len proti odôvodneniu nie je prípustné.

V odvolaní má byť uvedené, ktorému súdu je určené, kto ho podáva, ktorej veci sa týka, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh), musí byť podpísané a datované.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo

h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie.